

Достлукъ

№ 19
1989 СЕНЕСИ
НОВАБРЬ, 10
ДЖУМА
ФИАТЫ 3 КАПИК

«КРЫМСКАЯ ПРАВДА» ГАЗЕТАСЫНЫҢ КЪРЫМТАТАР ТИЛИНДЕКИ АФТАЛЫКЪ НЕШИФИ

УЛУ ОКТАБРЬ ТАНАНАЛАРЫ

Мемлекетимизинъ пайтахты къадимий ве данма яш Москвада Улу Октабрь социалист революциясынынъ 72 йыллыгына багъышлангъан тананалар олып кечти Октабрынъ агъымдаки йылдёнуми партия башлагъан гъайрыдан къурув джеряны къуветке киргенини, джемиетимиз бу ёлдан таймайджагыны бир даа тасдикълады. Къызыл мейданда олып кечкен нумайыш, арбий парад бунъа исбат ола билер.

Украина пайтахты Киевде олып кечкен байрам тананалары улу Ленин гъаелерининъ амельге мытлакъа кечириледжегине, дургъунлыкъ алларындан вазгечиледжегине эминликъ багъышлады.

Байрам тананалары Кърым ярымадасында олып кечти. Новабрь 7, саба саат 10. Симферопольнынъ меркезий сокъакълары нумайышчылар коллоналарынен толуп башладылар. В. И. Ленин адына мейдан, Киров проспектининъ мейдангъа якъын участкалары суконетке далдылар. Симферополь гарнизоннынъ аскерлери саф чыкып туралар. В. И. Ленин эйкелининъ меркезий минберине область ве шеър партия, совет, профсоюз, комсомол teşкиятларынынъ ёлбашчылары, партия, дженк ве эмек ветеранлары, истисал

илерилери котерилелер.

Там эмирлер янъгъырай. Оркестр марш чала. Симферополь гарнизоннынъ аскерлери ве Симферополь арбий сийасий окъув юртунынъ курсантлары аркетке келелер.

Аз-бучукъ интервалдан сонъ симферополлилерининъ байрам юрюши башлана. Нумайышчыларнынъ къолларында ильмий коммунизм эсасчыларынынъ портретлери бар. Эки орден саиб олгъан Кърым областыннынъ байрагъы, Эмек Къызыл Байракъ орденининъ саиб Симферополь шеэрининъ байрагъы ельде ельпирейлер.

Нумайышнынъ башинда партия, дженк ве эмек ветеранлары адымлайлар. Мектеплер ве унер-техника окъув юртлары талебелерининъ коллонналарында «Ура!» садалары янъгъырай.

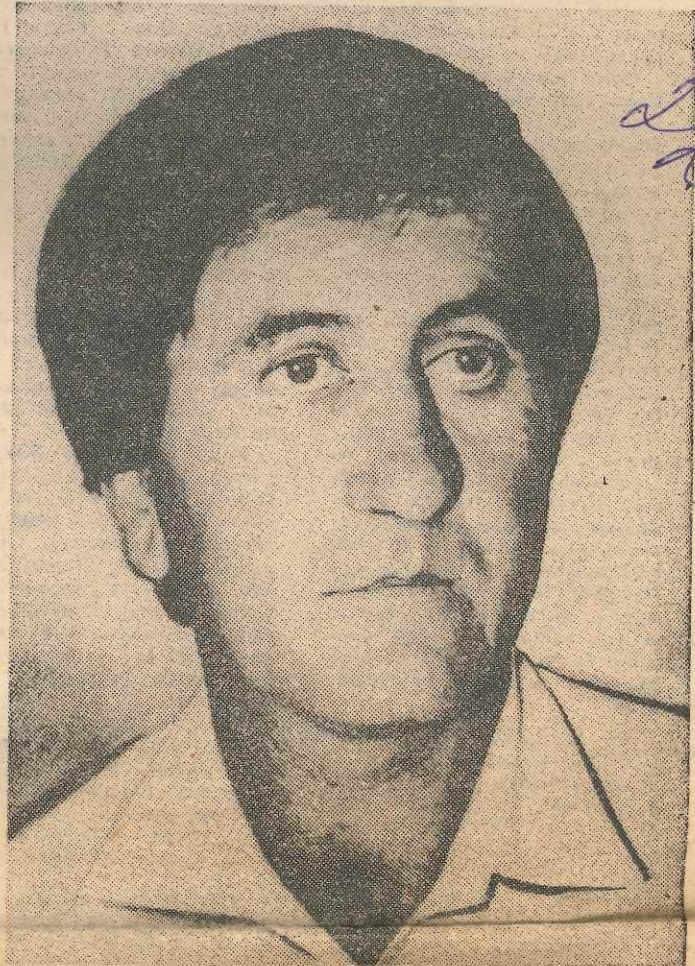
Мейдангъа шеэрининъ Киев районнынъ эмекдарлары кырып келелер. Биринджи олып «Фиолент» заводунынъ эмекчилери адымлайлар. Улу Октабрь гъаелерини, халкълар достлугъыны, шимдики гъайрыдан къурувны шерейлеген шарлар, ал байрактар гурьдели озенин анъдыралар.

Тикиджилик-галантерея фабрикасынынъ сафларында насылдыр бир джанлылыкъ уюм суре. Фабриканынъ джеми махсулаты фааль мал девирине барып тюшмекте.

Мейданда бири-дигери артындан Киров адына консерва заводунынъ, троллейбус идаресининъ, «Крымне-рудпром», «Симферополь-промстрой», «Юждорстрой» ве дигер къуруджылыкъ ишханелерининъ, ильмий-проектлев идарелери коллективлерининъ, медицина муэссеселери эмекчилерининъ коллонналары адымлай. Нумайышчылар акъымынынъ сонъу ёкъ киби корюне. Мына, окъув юртларынынъ коллективлери якъынлаша. М. И. Калинин адына кой ходжалыгъы институты, автотранспорт техникумы, музыка окъув юрту студентлери ве оджаларыннынъ сафларында шентлик уюм суре. Минберлерде булунгъанлар М. В. Фрунзе адына Симферополь девлет университетининъ, Кърым девлет медицин институтыннынъ, дигер окъув юртларынынъ векиллери селямлайлар.

Байрам юрюшини бирлешкен арбий оркестр екюлей.

Улу Октабрь социалист революциясыннынъ 72 йыллыгына багъышлангъан тананалар къарама-шеърлер Севастополь ве Керчьте, буннынъ киби де Евпаторияда, Феодосияда, Ялтада, Алустада, Кърымнынъ дигер эали пунктларында олып кечтилер.

Энвер Суфьянов Симферополь шеэриндеки 4-нджи къуруджылыкъ идаресинде механик вазифесини эда эте. Къуруджылыкътаки техниканынъ семерели ве токътавсыз чалышмасыны теминлей

Айлыкъ ве квартал планларынынъ зиядесинен толдурлы-масына озунинъ мунасиб ис-сесини къоша.

Ресимде: Энвер Суфьянов, А. Сентуратовнынъ фотосы.

КЪРЫМДАКИ ПАРТИЗАН АРЕКЕТИНИНЪ БЕЛЬГИСИЗ САИФЕЛЕРИ

АКЪИКЪАТ, ВЕ ТЕК АКЪИКЪАТ...

Улу Ватан дженки партизанлары ве подпольдежилери Кърым область комитетининъ реиси, РСФСР Девлет мукафатынынъ лауреаты, бир чокъ китаплар ве сценариялар, бу джумleden «Дженап алийлерининъ адъютанты» китабы ве чокъ сериялы фильм сценариясыннынъ муэллифи Г. Л. СЕВЕРСКИЙ-нен субет.

1930 сенесинден берли КПСС азасы Георгий Леонидович Северский Кърымда партизан аркетини команданы муавини эди. 1942—1943 сенелеринде исе Кърым партизан отрядларынынъ команданы олды. Табиий ки, бизим субетимиз гъает аз огренилген, эксери алларда объектив суретте айдынлатылмагъан Кърымдаки партизан дженки мевзусына даир меселелерни къаврап алды.

— Георгий Леонидович, Сиз Кърымны яхшы билесинъиз, чокътан берли мында ажайыпъыз, дженктен эвель де мында чалыштынъыз. Дженк йылларында Кърымда партизан аркетининъ teşкиятчылары ве ёлбашчыларындан бири эдинъиз. Биз экинджи дереджелли, эксери алларда бозулгъан менбаалардан дегиль де, дженк йылларында, Кърым Гитлер тарафындан басып алынган йылларда олгъан вакъиялар акъкъындаки акъикъатны Сизден, бутюн бу шейлерни озъ козылеринен корьген адамдан эшитмек истеймиз.

— Мен берген суаллеринъизининъ эписине джевап бермеге азырым. Бу джеваплар, сиз айткъанынъиз киби, бу шейлернинъ эписини акъикъатен де озъ козылеринен корьген адамнынъ объектив джеваплары оладжагына ишандырам.

— Георгий Леонидович, Кърымда партизан аркетини кенъ кулач алдырылгъан эди. Халкъ инти-къамджылары Кърым басып алынганнынъ бири-иджи кунюнден башлап сонъки кунюне баргъандже душмангъа къаршы амансыз куруштилелер. Кърым эки бучукъ йыл девамнда оккупацияда булунды. Бу шейлерининъ эписи насыл башланды?

— 1941 сенеси сентябрь айында 11-нджи немсе ордусы Перекоп богъазындаки бизим мудафаамызы ярып кечти. Бизим къысымларымыз Ишунъ позицияларына керн чекильди, бу ерде агъыр мудафаа чарпышмасы юзь берди. Эки тараф да буюк гъайыпларгъа огърады

Иште, шу куньлерде душман Кърымгъа бастырып кирер, деп партизан дженкине азырлыкъ башланды. Бутюн бу ишке область партия комитетининъ къарарына бинаэн шеър ве район партия комитетлерининъ секретарлары ёлбашчылыкъ яптылар. Анълагъанынъиз киби, бу къоджаман, пек джиддий иш эди. Партизан отрядларында дженк-ше биледжек, подпольде чалыша биледжек адамларны сечип алмакъ керек эди. Оларны огретмек лязим эди. Эбет-эбет, айретленменъиз, оларны чокъ шейлерге: силала, нынъ чешит шекиллеринден фидалана билмеге, конспирация ве разведка къанунларыны билмеге, ниает, ашельхус шарантлерде сагъ къалмагъа билмеге огретмек керек эди. Дагъларда ашайт базаларыны мейдангъа кетирюв боюнда да къоджаман иш алынып барыла эди.

1941 сенеси октабрь 30-да душман Кърымгъа бастырып кирди. Октабрь 31-де исе дагъларда 27 партизан отряды аркет этип башлады.

Душман партизанларнынъ шидетли къуветини бир кереден сездн. Новабрь 24-те 11-нджи немсе ордусыннынъ команданы фон Манштейн партизанларгъа къаршы курушнн teşкиятландырув акъкъында орду боюнджа эмир бермеге меджбур олды. Бу эмирге бинаэн партизанларгъа къаршы куруш алып барув боюнджа махсус штаб мейдангъа кетирильди, бир корпуска якъын немсе-румун къысымлары партизанларны ёкъ этмек ичюн дагъгъа ташланылды.

1941 ве 1942 сенесининъ къышы агъыр чарпышмаларнен кечти. Кърым партизанларынынъ огюнде Севастополь имаеджилери ве Керчь десанты къысымларына ярдым этмек вазифеси тура эди. Партизанлар Севастопольни сарып алгъан душман къысымларыны чарпышмагъа джелъп этип, узакъ муддетли уруш алып бара, душманнынъ джебэ артындаки коммуникацияларыны къапата, онынъ обоз ве техникасын тар-мар эте. Совет Ордусыннынъ команданыгъы ичюн муим малюматларны эльде этип, разведка ишлерини алып бара эдилер.

Бу дженкявер иш партизанлар ичюн къарардан зияде агъыр шарантлерде, базада фаджналы муитте алынып барыла эди.

Къыш пек къарлы ве аязлы олды. Къартлар Кърымда олгъан бойле къышны хатырлап оламылар. Дагъларда сувукъ 30 дереджеге ете эди. Адамлар исе пек фена кийинген, бир чокъларынынъ устюнде пальто, аякъларында потик бар эди. Энъ эсасы исе, оларнынъ бир чокълары яшларына ве сагълыкъларына коре партизанларны беклеген гъает агъыр къыйынлыкъларгъа азыр дегиль эдилер. Партизангъа кеткенлерининъ эксернетини къартлар ве осьмюр яшлыкъ teşкиль эте эди. Бу ерде шуны къайд этип кечмек керек ки, дагъларда партизанларнынъ сафларына Совет Ордусыннынъ душман сарымында къалгъан дженкчилери ве командирлерининъ келип къошулмасы Кърымдаки партизан аркетини ичюн къоджаман эмнетке малик олды.

Биринджи вакъытларда сила меселеси пек къыйын эди. Душман Кърымгъа бастырып кирюв арфесинде булунгъанда мен ве партия обкомыннынъ къарарына бинаэн партизан аркетининъ команданы оларакъ тайинленген Алексей Васильевич Мокроусовнен орду штабындан генерал Батовдан тюфек, автомат, пулемет бермелерини риджа эттик. Лякин бир шей бермедилер. Джебэге сила етишмей эди. Шунунъ ичюн де биринджи вакъытларда граждан

(Девамы экинджи саифеде) /

АХ, СЕНИ, БАЙДАРАВА ЁЛЛАРЫ...

Бизим баба-деде ве эжда-дларымизнынъ дюльбер ве жьадимий ярымадасынынъ джешобий ялыларына яктын 14 паракойну Байдарова ерлешкен. Онынъ чевре-чети юксек байыр ве дагъларнен сарылган. Ортадаки мейданлыкьта зенгин чайырлар, берекетли топракълар бар. Та эвельден Севастополь — Ялта ташёлу (сонъундан асфальт) мындан кечип кете. Ёлунуъ эки тарафында исе орта асырларда айтувлы сараскер адына кой ерлешкен.

Эски тарихыны текарраламадан бу койнынъ Советлер акимияти куньлеринде осюп-абадынлашканы зияде меракълыдыр. М. Горькийнинъ айтканы киби, бу аджайип койнынъ эалиси «Къызыл Октябрь» адына артель-колхоз тешиклэтландырып, тютюнджилек, экин-джилек, айванасравджылыкъ, авджылыкънен огъраша эди. Я бу койнынъ дюльбер джыныс атларыны, колхоз тараларынынъ къокъулы дюбек тютюнини, салкъын, татлы сувны, дагъ чайырлары мейваларынынъ лезети ве къокъусыны айтмайсынъызмы? Сербест, бахтлы яшап кельген адамлар 30-нджи сенелериниъ агъыр, ачлыкъ йылларыны да корьдилер. Мемлекетте кескин сынфий куруш нетмекте эди. Бойле кергин вазият тек эсли адамларгъа дегиль, биз талебелериниъ омурине де тесир этти.

О йылларда, сонъундан анылагъанымызгъа коре, шахска табынув тамыр атып башлагъан, кутлевий репрессиялар олгъан. Койлерден эки-бир адамлар «алына» деп эшитсек де, биз талебелер бунуиъ асылыны аныламай эдик.

Куньлериниъ биринде, Муса оджа алынган, деген хабарни эшиттик. Арадан бир ай кечмеді, бизим мектеп-интернатта Абдулла оджа дерске кельмеді. Мектепнинъ анбарджысы Сейдали агъа гизлиден бизге: — Ана тили ве эдебият оджанъыз да «алынган» экен, деди. Чокъка бармай, башлангъыч мектепте бизни окъутнагъ Се-

итджелиль оджа да корьмеді. Эфенди баласы эмиш, оны да якъаладылар. Мектеп директоры Муслимов да иштен алып ташланды ве комсомолдан чыкъарылды.

1937 сенеси... Байдар койден бири-бири артындан Умер Сефисля, Абляким Ваанов, Шаип Исмаилов, Сеитджелиль Меметов, Али Мевлютов, Асан, Велиулла, Усеин Мухтеремовлар, Рустем Ибраимов, Иззет Ваанов, Селиме Асанова, Разие Билялова, Шаазе Ибраимова ве дигерлери — джеми 28 адам алынды. 1938 сенеси исе Байдарова къапалы зонагъа чевирилди. Бу къарар боюнджа 36 адам койден чыкъарылды (Байдар къапалысы янындаки шлагбаумдан о якъкъа ёлланылды).

Яшайыш кете, колхоз планларыны эскиджесине беджере. Адамлар, бутюн бала-чагъа тырышып чалышалар. Койнинъ эки мектебинде (татар ве рус тиллеринде) талебелер окъувны девам этелер. Койде интернат мектеби биле бар эди.

1939 сенеси. Экинджи джан дженни башлагъанда койден чокъ яшлар ве орталылар Кызыл Орду сафларына алындылар. Оларнынъ сайысы 50-ден зияде эди. Ялынъыз бизим группадан 18 адам Кызыл флот сафына алынды. 1941 сенеси июнь 22-де — базар куню Улу Ватан муаребеси янгъырады...

Гъалебе къазанмакъ ичюн халкъымыз пек чокъ кыйынлыкълар чекти. Фашизм маразына къаршы балаларымыз ве аналарымыз, бабаларымыз ве деделеримиз — бутюн халкъ аякъка калкыты.

Арадан чокъ кечсе де, мукаддес ана топракъ ичюн сонъки нефесинедже курушкен азатлыкъ аскерлери акъкъында сёйлемек истейим. Ватан ичюн телюкелі йылларда тек 500-ге якъын ханелі Байдар койден урушкъа 150-ден зияде дженкчи алынды. Оларнынъ чокъусы ойле де дженки мейданларын-дан кайтмады, къурбан неттилер.

Азиз Ватанымыз, эменсе-

вер ве тычлыкъ-север халкъымызнынъ бахты ичюн эляк олгъанларны унутмагъа, биз сагъ калгъанлар, акъкъымыз ёкъ. Онынъ ичюн (окъуйджылар афу этсин-лер) оларнынъ адларыны айтмакъ истейим: Назим Чика Халилов, Смаил Хадиров, Ибраим Мае, Нязим Данана, Эдем-Чонай Меметов, Мевлют Рустем, Ресул Сервер, Рефат Селимов, Расим Муслидинов, Байтулла Аметов, Эмирли Бургъан, Энвер Асанов, Эдем Бекир, Шанир Бекир, Ахтем Билял, Шевкет Осман, Расим Муслидин, Эдем Абдураман, Дмитрий Буйлов, Юсуф Айше, Петр Свистунов, Решит Амет ве дигерлери. Джумлеси — 62 дженкчи дженкчимизиниъ джедвели тизилди. Эльбетте, оларнынъ хатырасына койде, районда Абиде тилемек вакъыты кельди.

Дженки башлагъан йылы бизим орта мектепни битирген еди йигиттен алтысы, мектеп директоры яш комсомол Ахтем Гъаниев ве тарих оджасы Джемалетдин Люмановнен бирликте ордугъа чагъырылдылар. Учъ сыныфдашымыз, эки азиз оджамыз дженктен кайтмадылар, батырларджа эляк олдылар. Мен ве дигер аркъадашларым исе санъатла-нып кайттыкъ.

Оккупация девиринде джанаварджасына кыйналып ольдюрюльгенлерден койнынъ ватанпервер батырлары: Назим Мемет, Бекир Шериф,

Анифе Мамут, Ислям Бекир, Джафер Абдураман (партизан), Джеват Уммет (кой Советиниъ реисни) ве онынъ къадыны, Кравченко (участка милиционерни), Джевет Эдем, Шевкет Мустафановнынъ адлары да Абиде ташында омурлини азылмакъ керек. Халкъымызнынъ бу къараман эвлятлары акъкъында китаплар азылмакъ зарур. Гитлерджилер куньлеринде кыска девир ичинде баскъындылар бутюн колхоз ве халкъ мулкюни озъ дегерин алып кеттилер. Я акъаретленген ве дегюльгенлерни, аналарнынъ козъашларыны, ачлыкъ ве азапларны айтмайсынъызмы? Толу олматъан бу малюматларгъа коре, дженкнинъ акъибетлери, тен бир койнынъ мысалинде, иште бойле эдилер.

Немсе оккупантлары койден 2 бинге якъын къой, эчки, 400-ден зияде тувар айваны, 100-ден зияде ат ту-тып алдылар (кой Совети секретарынынъ берген джедвелинден).

Дженктен эвель койде 250 баланы 15 оджа окъута эди.

1944 сенеси апрель айларында Байдарова гитлерджилер панджасындан къуртарылды. Койге семимли аскерлеримиз кирдилер. Къуванчнынъ сынъыры ёкъ эди. Аскерлер эв-эвден юрип, эр ки-миниъ алыны, яшайышыны еорап башладылар.

Майыс 17 куню 1933 се-

неси эляк олгъан коммунист, сабыкъ колхоз реисиниъ тул къадыны Хатиме анам, нынъ эвине де эки аскер келье. Олар диваргъа янты асылган матрос ресимини корип: «Я бу ким?» — деп сорайлар. «Огълум, Одесса, Севастополь мудафааларынынъ иштиракчиси, шимди Ленинград тютюнде», — дей анам гъурурнен. Эслидже аскер фотосуретни къолуна ала, девамлы бакъа. Козълюкleri тютюнден козъашлары акъа. Лякин бир сёз айтмай.

Майыс 18 куню саба эрте халкъымызнынъ башына тарихларда корюльмеген мешакъатлы, сонъки йылларда ачыкъ эм чокъ айтылып-азылган такъдир тюше... Айдуз Бериянынъ башкесерлери эки саат ичинде ашсыз, урбасыз бутюн халкъны, олар арасында дженклерде урушкан аскер, офицер къоранталары, юкъарыда айтылган Ватан дженки къурбанларынынъ сой-соплары да, тарихий Ватандан сюрюн этилдилер.

Ярым асыргъа якъын вакъыттан сонъ, чешит зорлукъ ве кыйынлыкъларны енъип сагъ калгъан ана-балалар, осюп кельген яшлар энди ана-юртларына кый, тып башладылар. Шубесиз, эменсевер, мусафирчен халкъым, бутюн чокъмиллетли Совет адамлары киби къуванчлы ве бахтлы яшайыш эльде этер.

Месфер ИСЛЯМОВ,
дженки ве эмек ветераны.

ХАЙЫРЛАЙМЫЗ!

Низами адына Ташкент devlet педагогика институты умумий тилишаслыкъ кафедрасынынъ доценти Айдер Меметович Меметов октябрь 31-де Алмаатада докторлыкъ диссертациясыны кърчалады. Диссертациянынъ мезъусы — «Кърымтатар тили лексикасынынъ шенилленюв менбаалары».

Къазахстан ССР Илим-

лер академиясынынъ мухбирасасы, филология илим-лери докторы, профессор Г. С. Садабанасов (Алмаата), филология илимлери докторы профессор Х. Г. Нигматов (Бухара), филология илим-лери докторы, профессор Дж. М. Гузеев (Нальчик) А. М. Меметовнынъ докторлыкъ диссертациясынынъ ресмий оппонентлери оларакъ чыкъышта булундылар. Бундан да гъайры, диссертация боюнджа еди оппонент чыкъыш-

япты. Оларнынъ эписи докторлыкъ диссертациясына мусбет кыймет кестилер.

А. М. Меметовнынъ диссертациясы дженктен сонъ кърымтатар тили боюнджа кърчаланган биринджи докторлыкъ диссертациясыдыр. А. М. Меметовнынъ докторлыкъ диссертациясыны мувафакъиятлы кърчалагъанынен джан-гонъюльде хайырлаймыз.

Ю. ТАИРОВ.

АКЪИКЪАТ, ВЕ ТЕК АКЪИКЪАТ...

(Башы 1-иджи санфеде)

дженкинден калгъан инглиз тюфеклеринен дженкилемге сыра кельди. Бу тюфеклерни Севастополь-деки арбий анбарда тапкан эдилер.

Алякъа меселеси де сонъундаже тюшонип-ташынылмагъан эди. Тек баягъы аркетелерден сонъ 1942 сенеси февраль айында джебэ команданлыгынен, бираз сонъра Севастопольнен эки тарафлы радиоалыкъа пекитилген эди.

Лякин партизанлар ичюн энъ мутхиш беля-ачлыкъ эди. Кунъэвельден азырланылган ашайт базаларынынъ эскерияти тоналган эди. Бир чокъ отрядлар ашайтсыз калдылар. Бу мунасебетнен насыл кыйынлыкълар пейда олгъаныны тасавур этмек, аныламакъ кыйын дегиль. Хусусан бу девирде, душманлар партизанларны дагъда узакъ вакъыткъадже сарымда калдыргъанларда агъыр олды.

— Георгий Леонидович, я бу шей насыл юз берди? Ашайт базалары керге киби сакъланылмагъан эдимиз? Оларны ким тонады? Кърымдаки партизан дженкине багъшлангъан бир чокъ китапларда ашайт базаларыны татар койлериниъ саниклерни тонадылар, деген шейлерни окъуймыз. Бу мунасебетнен чешит-тюрюлю эмиш-демишлер таркъатыла...

— Мен бойле деп айтмагъа джурьат этмез эдим. Базаларны оларнынъ ерлешкен ерини билген адамлар тонагъан эдилер. Базаларнынъ кыйда ерлешкенини шу базаларны азырлагъан юзлерден адамлар биле эди. Бу адамларнынъ арасында чешит миллетлериниъ векиллери бар эдилер. Шунуиъ ичюн базаларнынъ тонамасыны тек кърим-татарларнынъ устуне юклемек укъукъы кимсеге берильмегендир. Бундан да гъайры, базы бир отрядларнынъ базалары пек ярамай сакъланылган эди, душман оларны тез тапты. Алушта, Ялта, Севастополь, Акъ-Мечеть, биринджи ве экинджи Симферополь партизан отрядлары орманлар душман тарафындан илти керек «таралгъанда» ашайт базаларындан марум калдылар. Душман бу базаларны гъайып этти.

— Георгий Леонидович, партизан отрядлары шекиллendirилгенде не ичюн бир де-бир кърим-татар отряды шекиллendirилмеді?

— Сиз адий партизанлар ве командирлери тен къримтатар миллетине менсюп адамлардан мейдангъа кетирилген партизан бирлешмеси я отрядыны козъде тутасынъызмы?

— Эбет...

— Бойле япмагъа аджет ёкъ эди. Билесинъизми, мен Кърымда 1920 сенесинден берли яшайым ве мен русларны къримтатарлардан, къримтатарларны руслардан айырмакъ заруретини корьмеген эдим. Эм де тек мен дегиль, эскери адамлар шай тюшонелер.

— Кърымда партизан аркетиниъ ёлбашчылары арасында къримтатар миллетине менсюп адамлар бар эди...

— Бар эди. Эм де о къадарлыкъ аз дегиль эди. Меселя, Судакъ партизан отрядыны Эмир-Хан Юсуфов шекиллendirди, отряд комиссары Э. Халилов олды. Сейтлер отрядыны Ахмед Мухамедьяров шекиллendirди ве онынъ командири олды. Балакълыва отрядыны Гъафар Гъазиев шекиллendirди ве онынъ командири олды. Абляз Аединев Совет Ордусынынъ душман сарымында калгъан дженкчилери ве командирлерини тоглап, Кызыл-орду партизан отрядыны шекиллendirди. Рамазан Къуртумеров, Абдулла Ибраимов, Сасдин Тынчеров, Абляз Османов чешит девирлерде партизан отрядларынынъ командирлери олдылар.

Бираз сонъ, партизан бирлешмелери мейдангъа кетирилгенде Мустафа Селимов Джешобий бирлешмелер, Рефат Мустафаев Шаркъ партизан бирлешмесиниъ комиссарлары олдылар. Чешит вакъытларда Нафе Билялов, Бекир Аметов, Рамазан Умеров, Сеит Ислямов, Мемет Молочников, Мустафа Мамутов, Абдулла Аширов партизан отрядлары ве бригадаларынынъ комиссарлары олдылар. Кърым партизан аркетиниъ штабы мейдангъа кетирилгенде Сейфуллаев штаб башынынъ даимий ярдымджысы олды... Партизан аркетинде ёлбашчы вазифелеринде булунгъан къримтатарларнынъ джедвели, иште, бойледир. Мен беллесе-сем, бу джедвель толу олмаса керек...

— Георгий Леонидович, партизанларгъа насыл шараитлерде дженклешмеге сыра кельди? Олар команданлыкъ тарафындан кююлган насылдыр

бир конкрет вазифелерни аль эте эдилерми? Партизанларнынъ сайысы денъише эдимиз, ве не ичюн денъише эди?

— Партизанлар насыл шараитлерде дженклештилер? Къарардан зияде агъыр шараитлерде! Мен Украинадаки, Белорусиядаки, Балтыкбоюндаки партизан аркетини пек яхшы билем. Шунуиъ ичюн де мен кыйда этмек истер эдим: Кърым партизанларынынъ башына тюшкен шейлерни кимсе башындан яшап кечирмеді. Не ичюн? Башта бир, партизанлар къаерде ерлешкен эдилер? Партизанлар тар орман ве дагъ ёлагъында ерлешкен эдилер. Кърым партизанларында джебэ арты деген шей ёкъ эди. Чарпышмадан сонъ, нербеттеки операцияны откьерген сонъ, меселя, белорус орманларындан киби джебэ артына чекильмеге ер ёкъ эди. Биз атта яраланган партизанларны кыймагъа ер таппай эдик, бизде джебэ арты госпитал-лери ёкъ эди. Яралангъанларны озюмизнен алып юре эдик. Эм де биз бир ерде эки-учъ кунден зияде туруп оламай эдик, чюнки душман бизни сече биле эди. Къышта орман ичи ачыкъ-айдын корюне, атеш якъсанъ, сени тез сече биле эдилер.

Ашайтнен багълы кыйынлыкълар акъкъында мен энди айттым, партизанлар эр вакъыт ачлыкъ чеке эдилер. Кърым эалиси де ачлыкъ чеке эди. Бизге ярдым этмеге истегенлер биле ярдым этип олмаш эдилер. Чюнки ярдым этмеге шейлери ёкъ эди. Корьгенинъиз киби, партизан турмушынынъ кыйынлыкълары гъает салмакълы эдилер. Бир чокъ партизанлар бу кыйынлыкъларны енъип оламайып, эляк ола эдилер.

Партизанлар насыл вазифелерни аль эте эдилер? Кърымдаки партизан дженкинниъ тарихы учъ девирге болъуне. Биринджи девир 1942 сенесиниъ июль айында екюнленди. Бу девирге келип, бизим кысымларымыз Севастопольни терк эттилер. О вакъытларда Кърым партизанларынынъ огюнде Севастополь имаджилерине ярдым этиув вазифеси тура эди. Мен бу акъта энди айттым.

Экинджи девир 1942 сенесиниъ июль айындан 1943 сенесиниъ кузюни къаврап ала. Бу девирде Кърым душманнынъ джебэ арты сайыла эди. Партизанларгъа курушунуиъ шекиль ве усулларыны

ОДЖАЛАР КОШЕСИ

Ана тилим — гъурурым

МЕТОДИК ТЕВСИЕЛЕР

Бу теъсиелерни Симферополь девлет университети-нинъ оджасы, филология илимлери кандидаты, доцент Энвер АХЪМОЛЛАЕВ ишлеп чыкты.

2-нҗи ДЕРС

Экинҗи дерсте оджа ким? не? суаллерини кече бил-
лир.

Ким? не? суаллерге джевап олгъан сёзлер адам адла-
рыны ве предметни билдирелер. Дерсте оджа бир сыра
мисаллер кетирмек керек. Бу мисаллер тахтада язылма-
лы. Эгер тахтада язылгъан мисаллер ресимлерде косъте-
рилсе, дерсинъ эмиети даа да артар.

Мисаллер: Бу ким? Октябрат, талебе, оджа, Ленур,
Ава, ишчи, койлю.

Бу не? Сыныф, пенджере, рале, аюв, терек, къарын-
джа, сансар.

1-нҗи мешгъулиет. Берильген текстни окъунъыз.
Ким? не? суаллерине джевап олгъан сёзлерни тапынъыз.

Текст

Кузь кельди. Кунеш ерни энди къыздырмай. Отлар
сарарды. Дагъда тереклерини япракълары тёнюле. Къу-
шлар азлашкъан. Биз дагъгъа бардыкъ. Оджамыз те-
реклерини адларыны айтты. Дагъда чешит айванлар
яшай. Мында тавшан, къашкъыр, тилки киби айванлар
чокъ. Эмджем — дагъджы. О фындыкъ, фыстыкъ джый-
магъа сева.

Инсан адларыны билдирген сёзлер ким? деген суаль-
ге джевап олып келирлер. Меселя, агъа, ана, тизе, дагъ-
джы, арабаджы, Сервер.

Предметлерини адлары не? деген суальге джевап
олып келирлер. Меселя, озен, дефтер, къалем.

Оджа кърымтатар балалары рус тилиндеки мектеп-
лерде окъугъаныны мытлакъа эсапкъа алмакъ керек ве
ким? не? суаллерини анылаткъанда ашагъыдаки шейге
дикъкъат этмек керек. Меселя, рус тилинде ким? (кто?)
деген суальге теи инсан адлары дегиль де, бутюн джан-
лы предметлер, бу джумледен айванларныны адлары да
джевап олып келир. Меселя, кто? — медведь, заяц, по-
пугай. Кърымтатар тилинде исе бу сёзлер не? деген
суальге джевап олып келирлер: не? — аюв, тавшан, па-
пагъан.

Юкъарыда къайд этильген шейни оджа дерсте мыт-
лакъа анылатмакъ керек. Чюнки, текрарлаймыз, кърым-
татар балалары рус тилиндеки мектеплерде окъугъанла-

Ресимде: Ремзи Муртазев.
О Симферопольдеки 4-нҗи
ихтисаслаштырылгъан къуру-
джылыкъ идаресинде сварка-
джы олып чалыша. Озъ иши-
ни яхшы билгени ичюн ма-
шина, трактор ве экскаватор

сыныкъларыны ойле бир уста-
лыкънен эклей ки, мында ча-
лышкъан бутюн механизатор-
лар онынъ ишинден лек мем-
нуи къалалар.

А. Сеитмуратовнынъ
фотосы.

Ресимде: Эски-Кърымдаки
Демир-бетон махсулатлары
комбинатынынъ илери ишчиси
Нариман Тороз. Юскен кей-
фетли иши ве эр джезген
башкъаларына нумуне косъ-
тергени ичюн онынъ ресими
комбинатынынъ «Урьмет тахта»
сында асылы тура.

Ресимде: комсомол Н. То-
роз.

А. Лапинининъ фотосы

денъиштирмеге: кутълвейи диверсияларгъа кечмеге,
эали арасында сясий ишни къуветлендирмеге сы-
ра кельди. Партизан Меркезининъ авалесине би-
наэн отрядлардан коммунистлер ве комсомол яш-
ларнынъ буюк бир группасы Кърым шеэрлери ве
койлерине гизли ишке ёлланлы.

Учюнджи, ве екюлейиджи девир, 4-нҗи Украин-
а джебеси ве Айры Приморье ордусы къысымла-
рынынъ уджюмге кечмесинен башлана. Гитлерджи-
лер Кърымда мудафаагъа азырланалар. Партизан-
лар къоджаман душман къысымларына къатты
дарбе эндирип башлайлар. Гарнизонларны ёкъ эте-
лер, джебё сынъырындаки ёлларны незарет асты-
на алалар. Бунынъ ичюн, башта бир, партизан от-
рядларында адамларнынъ сайысыны арттырмакъ
керек эди (1943 сенесининъ кузю башлангъанда
дагъларда олгъаны-оладжакъы 400-ден зияде адам
къалгъан эди). Меркезини косьтерилине бинаэн
Кърым шеэрлери ве койлеринде аркетет эткен гиз-
ли тешиятлар ве ватанперверлер группалары-
нынъ азалары дагъгъа, партизанлыкъкъа кетелер.
Область партия комитети учъ юзден зияде партия
ве совет хадимини джебё ёлагъындан кечирип
Кърымгъа ёллай. Дагъда учъ дане къоджаман пар-
тизан бирлешмеси — «Дженубий», «Шаркъ» ве
«Шималий» партизан бирлешмелери янъыдан
мейдангъа кетириле.

1943 сенесининъ баари агъыыр чарпымаларда
кече. Партизан отрядлары Кърым баскъындылар-
дан толусынен азат этильгенге къадар душмангъа
къатты дарбе эндирилелер.

— Дженктен сонъки девирде чыккъан китап-
ларда, журнал ве газеталарда дердж этильген ма-
къалелерде кърымтатарларнынъ партизан аркетин-
де иштирак этмеси, бир чокъ дигер фактлар бозып
косьтериле эди, партизан аркетининъ фааль ишти-
ракчиси олгъан кърымтатарларнынъ адларыны аны-
май эдилер... Бу хусуста Сиз не айта билсинъиз?

— Чокъ языкъ ки, бу шейлерге ёл берильди.
Атта Кърымда партизан дженкиннинъ иштиракчиле-
ри тарафындан язылгъан бир чокъ китапларда
кърымтатар миллетине менсюп партизанларнынъ ад-
лары аныълмай...

— Меселя, И. Вергасовнынъ «В горах Таврии», Н.
Лугвойнынъ «Побратимы», М. Македонскийнинъ
«Пламя над Крымом», С. Становскийнинъ «Запис-
ки партизанского разведчика» деген китапларда
кърымтатар партизанлары якъан къараманлыкъ-
лары дигер миллетлерининъ векиллери яптылар,

деп косьтериле, я да бозып, янълыш языла...

— Сиз сайып кече биледжек китапларнынъ
джеделнинъ мен девам эттире билем. Ф. Парфенов,
А. Первенцев, И. Емельяненко киби бир чокъ бел-
ли языджыларнынъ китаплары да бойле «хасталакъ-
ларгъа» отърадылар. А. Первенцевнинъ «Честъ смо-
лоду» романында автор Шаркъ партизан бирлешме-
сининъ комиссары кубанлы Лагутиннинъ образыны
тафсилатлы яраткъанда романда партизан командир-
лерининъ акъыкъий адларыны косьтергенде Шаркъ
партизан бирлешмесининъ комиссары кърымтатар
Рефат Мустафаевнинъ адыны денъиштире. Онынъ
ерине кубанлы Лагутиннинъ уйдурылгъан образы
пейда ола.

Бу шейлерининъ эписи китаплар язылгъан ве не-
шир этильген девирнен анылатыла. Кърымтатарлар
депортация япылгъан сонъ цензура эдебиятта
кърымтатарлар акъкъында мусбет фикирлерни ке-
чире билер эди, деп тошонмек саделиктир.

— Я, юзлернен бинъ нухсада чыккъан китап-
ларда ич бир тюрлю къабаатчы олмагъан адамлар-
ны саткъынлыкъта къабаатлап, бу версияны тар-
къатмакъ мумкюн эди де?!

— Сиз М. Македонскийнинъ «Пламя над Кры-
мом» китабыны козьде тутасынъыз. Бу китапта,
акъыкъатен де, къаба хатагъа ёл берильген. Китап-
та коммунист-агротизан Досмамбетов хаин оларакъ
косьтерильген. Асылында исе, Досмамбетов 1941
сенесининъ ноябрь айындан 1942 сенесининъ август
айындагъа Багъчасарай партизан отрядынынъ эрня-
нында душмангъа къаршы эрлердже курушти ве
команданлыкънынъ авалесини эда эткенде къара-
манларджа эляк олды.

Ал-азырда китап муэллифининъ къаба хатасы
тюзетильди. Досмамбетовнынъ эйи ады гъайрыдан
тикленильди, бу хусуста матбуатта да план этильди.

И. Вергасовнынъ «В горах Таврии» китабында
Бекир Османов саткъын, деп адландырылгъан эди.
Бу къарардан зияде къаба хатадыр. Партизан раз-
ведкаджысы Бекир Османов джесюр адам эди, о
команданлыкънынъ авалелерини намуснен, эрлер-
дже эда эткени ичюн алий укюмет мукафатына кось-
терильген эди.

И. Вергасов китабынынъ илеридеки неширле-
ринде бу хатаны тюзетти ве Бекир Османовдан афу
сорады.

— Георгий Леонидович, Кърымда эляк олгъан
партизанларнынъ адлары эбедий язылгъан эйкел-
лер ве абиделер бар. Олар арасында кърымтатар

ры себебинден эксери алларда ким?—кто?, не?—что?
арасындаки фаркънынъ хусусиетлерини къарыштыралар.

2-нҗи мешгъулиет. Талелелер ашагъыда берильген
текстни дефтерлерине язмалылар. Ким? ве не? суалле-
рине джевап олып кельген сёзлерни мустакъиль суретте
тапмалылар.

Текст: алма, базар, балыкъ, балыкъчы, пионер, та-
вукъ, папий, тобан, кунеш, талебе, Эсма, чипче, ат, Акъ-
табан, сыгъыр, къарынджа, адам.

Дерсте къулланылгъан сёзлерининъ лугъаты

оджа — учитель	койлю — сельчанин
талебе — ученик	къарынджа — муравей
рале — парта	сансар — белка
октябрат — октябренок	дагъджы — лесник
ишчи — рабочий	тизе — тётя (по линии ма- тери)
энди — теперь	эмдже — дядя (по линии отца)
тёнюле — сыпятся	балыкъчы — рыбак
чешит айванлар — разные животные	ем — корм
мында — здесь	тобан — солома
Акътабан — кличка собачи,	

Балалар бу лугъатчыкъны озьлерининъ лугъат деф-
терлерине кочюрип язмакъ кереклер.

Дерсте берильген сёзлерни пекитмек ичюн оджа тале-
белерге агъзакый суретте суаль бермек, талелелер исе
джевап къайтармакъ кереклер. Эгер берильген сёзлерни
къулланып, ресимлер вастасынен джумлелер тизилсе,
дерсини эмиети даа да артар, тесирчен олур.

Оджа ресимлернен насыл чалышмакъ керек?
Мисаль: Оджа ресим косьтере, талелелер исе джевап
берелер.

Оджа: — Сансар не япа?
Талебе: — Сансар копчен ичинде айлана.

Оджа: (башкъа ресимни косьтере): — Бу ким?
Талебе: — Бу койлю.

Оджа: — Койлю къаерде яшай?
Талебе: — Койлю койде яшай.

Оджа: (башкъа ресимни косьтере): — Бу ресимде ки-
млерни ве нелерни коресинъиз?

Талебе: — Мен бу ресимде балыкъчыларны, къайыкъ,
таки балыкъларны корем.

Оджа: — Даа нелерни коресинъиз?
Талебе: — Мен бу ресимде торларны корем.

Оджа (къолуна башкъа ресим ала): — Бу не?
Талебе: — Бу — рале.

Оджа: — Рале башында кимлер отуралар?
Талебе: — Рале башында эки талебе отура.

Бойлеликнен, берильген сёзлер вастасынен джумле
тизип, къайсы предметнен насыл иш-аркет олгъаныны
талелелерининъ анында къалдырмакъ керек. Сонъки бир
къач суаль-джевапларда чокълукъ аффикси (—лар, —лер)
ишлетиле билер. Эгер талелелер лакъырды тилинде бу
аффикслерни къолайлыкънен ишлете билселер, оджа
гъа чокълукъ аффикслерининъ ишлетов джерьяаныны де-
вам этмек керек. Эм де —лар, —лер аффикслерининъ
маналарычы анылатмагъа аджет ёкъ. Талелелер —лар,
—лер аффикслерининъ озъ башына мустакъиль ишлетмек
нереклер. Бир къач дерстен сонъ онынъ манасыны, эда
эткен вазифесини анылатмакъ мумкюн.

Эгер талелелер берильген биринджи суаллерге дже-
вап къайтаргъанларында —лар, —лер аффикслерини иш-
летювде къыйналсалар, демек оджа суаллерни вақытын-
джа —лар, —лер аффикслерини къулланмайып, тизмен
керек. Талелелер суаллерге толугъа джевап къайтармакъ
нереклер.

3-нҗи мешгъулиет. Талелелер ким? ве не? суалле-
рине джевап олып кельген 3—4 сёз тапмалылар. Буны
оджа талелелерге зв вазифеси оларакъ бере билер.

адлары ёкъ десек де оладжакъ. Не ичюн?

— Бу фикиринъизнен толусынен разылашып ола-
майым. Эляк олгъан подпольеджи, кърымтатар Аб-
дулла Дагъджынынъ ады Симферопольнинъ мерке-
зинде хатара абидеси устюнде язылгъандыр. Эляк ол-
гъан джесюр партизан кърымтатар Сейдали Къуртсе-
итовнынъ хатырасына багъышлангъан, устюне ады
язылгъан абиде Симферополь районьндаки Къалан-
Байыр юксекигинде ерлештирилгендир. Эляк ол-
гъан партизанлар кърымтатарлар Амировнынъ, Ве-
лиджановнынъ, Байрамовнынъ адлары партизан шан-
шурети курганында эбедийлештирилгендир. «Чулин-
ча» орманлыгында ерлештирилген абидеде эляк ол-
гъан партизан, кърымтатар М. Менабаевнинъ ады эбед-
дийлештирилген. Кърым девлет запоевнининъ
Къаваршин орманлыгында партизан Мемет Аппа-
зовнынъ къараманларджа эляк олгъан ве дефни
этильген еринде къоюлгъан абиде устюне онынъ
ады язылгъан. Зуя дагъында партизанларнынъ къар-
дашлыкъ мезарындаки абидеде партизан, кърым-
татар Ф. Менджелилевнинъ де ады язылгъандыр.
Судакъта Ватан ичюн курушлерде эляк олгъанлар-
нынъ къардашлыкъ мезарында ерлештирилген
абидеде дёрт кърымтатар ватанперверининъ, бу
джумleden разведкаджы партизан Нури Османов-
нынъ да ады язылгъандыр. Ленин районьнда эляк
олгъан разведкаджы-радикс, кърымтатар къызы
Алиме Абденнанованынъ дефни этильген еринде
абиде тикленильди ве онынъ ады эбедийлешти-
рилди. Багъчасарай районьндаки Скалистое (Тав-
бадракъ) кою янындаки къардашлыкъ мезарында
абиде тикленильди, анда джезалайджылар тара-
фындан атылгъан йигirmi дёрт кърымтатар ватан-
перверининъ ады эбедийлештирилгендир.

Мен беллесем, эляк олгъан кърымтатар ватан-
перверлерининъ адлары эбедийлештирилген хаты-
ра ерлери бунынънен битмей.

Улу Ватан дженки биткенине 45 йыл толугъы
мунасебетинен сабыкъ партизанлар ве подпольеджи-
лерининъ Кърым бласть комитети къараманларджа
эляк олгъан партизанлар Мемет Аппазов ве Сейда-
ли Къуртсеитовнынъ адлары олар догъгып осынъен
эали пунктларындаки сокъакъларгъа берильмесини
риджа этеджек.

Ш. РАМАЗАНОВ,

Ю. КАНДЫМОВ,

«Достлукъ»нынъ махсус мухбирлери.
(Девамь бар).

Амет Адиль

Сагъынув

Сагъындым шу дагъларны,
Мавы дэлгъаларымны...
Дедем еккен атларны,
Йылдырым чагъларымны

Асретли иль ташларын
Сазер ве охшар эдим,
Ай-Петри къучагъында
Эбедий ятар эдим.

Ах, о Ватан топрагъы,
Къокъусын унутмадым!
Манъа ад берген ернинъ
Дэдын ич унутмадым!

Бир корьсем Ватанымны,
Сонь ольсем де разым мен.
Азиз таным, джанымны
Берсем, бунъа разым мен!

Киров районьдаки «Приветное» коюнунъ меденнет эви янында «Ватан» адлы къримтатар клубынынъ тешкиятландырылгъанына тездеп бир йыл толаджакъ. Озь тарихий Ватанларына къайткъан адамларгъа бири-биринен корюшювлер, субетлер ве джыйынлар оькермек мында сув киби, ава киби зарурдыр.

Мен яш колхозджы Ридван Усенновнен таныш олдым. О клуб акъкъында истекнен икье эте:

— Яшлар арасында халкъ тарихына ант материалларны топлагъанлар аз дегиллер. Олар бугунъки миллий меселенен меракъланып къалмайын, айны заманда озь халкъынынъ тарихы, меденити, тили ве урф-адетлерини огренмек ичюн тырышалар.

Ридваннынъ айткъаны догъру экен. Биз бунынъ шааты олдык. Самаркъанд университетининъ тарих факультетинде гъиябий окъуган студент Февзи Балбек къримляларнынъ пейда олув акъкъында клубда чыкъыш янты. Ондан сонъ клубнынъ реиси С. А. Меметов халкъ адетлерини ве байрамларыны кутмек керек олгъаны хусусында, ана тили тегереклерини, бала багъчаларында къримтатар группаларыны мейдангъа кетирмек макъсадкъа мувафыкъ олгъанын айтты.

«Ватан» клубы янында оюн ве йыр ансамблининъ мейдангъа кетирильмеси буюк бир медений вакъиа олды.

Ватанда «Ватан» клубы

Ансамблде адамларгъа севиич багъышламагъа истеген яшлардан Айдер Сандов, Усейн Усейнов, Дилъара Иззетова, Рустем Сейтгъазиева, Назим Менедиевлери антмакъ мумкюн.

Ансамблде истидатлы яшлар: чалгъыджылар, йырджылар ве оюнджылар бар. Ташкент девлет консерваториясыны битирген Сайде Меметова озюнунъ татлы сеси ве йырджылыкъ меаретинен эр вакъыт санаат авескярларынынъ алгъышларына наиль ола. О халкъ юрегине якъын олгъан тюрколерни ойле бир усталыкънен идкира эте ки, онынъ эр бир чыкъышы гурдели эльчирпмаларнен екюлене.

«Родина» колхозынынъ реиси ве партия комитетининъ секретары къримтатар халкъынынъ башына тюшкен мусибетлерни, бугунъки вазиятини ве олар оюнде тургъан вазифелерни якъшы анылайлар. Шу себептен де ансамблининъ инкишаф этмеси ве къримтатар меденитининъ илерилемесине, аз да олса, иссе къошмакъ макъсадынен бинъ кумюш пара айырылды. Оюнджылар группасы ичюн область мер-

кезинде колхоз парасынен бутюн керекли урбалар тиктирильди.

Ташкент меденнет институтыны битирген Гульнара Разакъова тарафындан саналаштырылгъан хореографик оюндаки назик аркетлер ве джожкъунлыкъ сейирджилерде буюк теассурат къалдыра. Оюнларны саналаштырувда ансамблининъ бедий ёлбашчысына Аким Джемилевнинъ «Хайтарма» ансамблининъ оюнлары денильген китабы якъшы ярдым эте. Лиля ве Лемха Мушуевлер, Лиля Асанова, Эльмира Тохтарова, Сервер Асанов, Рустем Дервиш, Рустем Аблаевлер оюн меденитининъ бутюн инджеликлерини огренмеге тырышалар.

Даа бир меракълы еришунда ки, «Ватан» клубы илериде озь халкъынынъ маддий ве медений яшайышыны экс эттирген бир музей тешкиятландырмакъ къарарына кельди. Бу саада энди ильки адымлар атылды. Къримтатар халкъынынъ миллий урбалары ве такъынчакълары: фырланты, шал, билезлик, къушакъ ве дигер экспонатлар топланыла. Мен эминим ки, «Ватан» клубынынъ азалары илериде буюк бир санаат коллективи оларакъ областта энъ етекчи меденнет оджакъларындан бирине чевирилир.

А. ЛИЗУНОВ,
Киров району.

Ресимде: «Ватан» клубынынъ азалары, сагъда ансамблининъ истидатлы йырджысы Сайде Меметова.

А. Лапиннинъ фотолары.

ХОТИМ ПОДПИСАТЬСЯ

Здравствуйте, уважаемые коллеги!

В наших газетах «Совет Нахичеваны» — «Советская Нахичевань» была опубликована моя статья о начале издания «Достлукъ». В ней в частности говорилось, что издание газеты «Достлукъ» знаменательно и тем, что в свое время выходящая в Бахчисарае газета «Терджиман» имела в Нахичевани своих читателей. В этой газете были напечатаны интересные статьи о Г. Джавиде, Мирзе Джалиле, Эйялы Султано-

ве, Наримане Нариманове. Хотелось вновь возобновить эти традиции, пусть внуки правнуки нахичеванцев, являвшихся подписчиками «Терджимана», сегодня подписываются на издающуюся на крымскотатарском языке газету «Достлукъ». Каждый азербайджанец может без перевода понять напечатанное в газете. Это, несомненно, положительно скажется на сближение наших народов.

После этой статьи, а также пропаганды новой газе-

ты на крымскотатарском языке, многие наши товарищи изъявили желание подписаться на нее.

Однако в местном агентстве «Союзпечати» отказались провести подписку на «Достлукъ», сославшись на то, что он не включен во Все-союзный каталог газет и журналов. Не получили мы ответа и на многочисленные телеграммы в «Союзпечать» в Москву, в которых просили организовать подписку на эту газету. Мы разочарованы этим. И очень просим вас присылать хотя бы один экземпляр каждого номера вашей газеты. Мы намерены размножить ее и будем сами распространять. Другого выхода нет. Будем поступать так до тех пор, пока не сможем официально подписаться на «Достлукъ».

Желаем успехов молодому коллективу газеты «Достлукъ».

Али ШАМИЛОВ,
сотрудник газет «Совет Нахичеваны» — «Советская Нахичевань».

СССР Журналистлер союзы

азаларынынъ дикъкъатына

Ноябрь 11-де, джумаэртеси куню, саат 12.00-де «Достлукъ» газетасынынъ редакциясында Къримгъа кочип кельген СССР Журналистлер союзынынъ азаларынен корюшюв оькериледжек. Бизим адресимиз: Симфе-

рополь шеэри, Генерал Васильев сокъагы, 44-иджи эв. «Крымская правда» газетасынынъ бинасы, 6-иджи къат.

«Достлукъ» газетасынынъ редакциясы.

«Достлукъ»
(«ДРУЖБА») издаётся на крымскотатарском языке

Бизим адресимиз: 333700, Симферополь шеэри, Генерал Васильев сокъагы, 44-иджи эв.
Телефонлар: 44-79-11, 49-90-591, 44-49-08

Украина Компартиясы Кърим обкомы «Таврида» нешриятининъ басмаханеси. Тиражы — 11374 нуска

Газета джума нунълери чыкъа

«Крымская правда» газетасынынъ нешири

индекс 61059
Сымарыш
№ 387
БЯ 00281

Нешир ичюн месюль Ш. РАМАЗАНОВ.